

Johannes Magnus and the Truth

- a Renaissance Historiography sketch

Historia vero testis temporum, lux veritatis, vita memoriae, magistra vitae, nuntia vetustatis, qua voce alia nisi oratoris immortalitati commendatur?

Cicero, *De oratore* II.IX.36.

Jordanes: *Getica / De origine actibusque Getarum*

Vnde mox promoventes ad sedes Vlmerugorum, qui tunc Oceani ripas insidebant, castra metati sunt eosque commisso proelio propriis sedibus pepulerunt, eorumque vicinos Vandalos iam tunc subiugantes suis aplicavere victoriis. (ch. 26)

Meminisse debes me in initio de Scandzae insulae gremio Gothos dixisse egressos cum Berich rege suo, tribus tantum navibus vectos ad ripam Oceani citerioris, id est Gothiscandza. (ch. 94)

Johannes Magnus: *Historia de omnibus Gothorum Sueonumque regibus* (Basel 1558)

CAPVT XV.

Classis primum
in Gotlandiã
insulam appli-
cuit.

Viventorũ post
modũ ad Vl-
merugianos
appulsa sunt
vauca.

OMnibus igitur que ad tantam expeditionem ne-
cessaria videbantur preparatis, iubet Berico om-
nium classium præfectis, ut totam nauũ multitudinem in
insulam Gotlandiæ (quam Iordanes Gotiscantiã uocat)
deducant. Vnde tres naues potentiam hostium exploran-
tes emittere curauit, unam quæ Estonum, alteram quæ Cu-
retum, tertiam quæ Vlmerugorum litora diligenter per-
scrutaretur. Sed suborta tempestate, omnes Vlmerugianis
litoribus appulsa fuere, in quibus nunc Prutenorum se-
des

des habentur. Inde exploratis obiter terris, & incolis, mox ex se tertiam nauem ad Bericonem expediunt: quæ etsi cæteris ad cursum aptior esset, attamen ob remigū ignauiam tardius incedens, conuitio, quo Gepāda de cætero diceretur, occasionem dedit. Siquidem lingua Gothica tardū & ineptum, Gepam per conuitium appellat. Itaq; ex ea nauī Gepidæ ortum habentes, patrum suorum inertiam præclaris postea facinoribus, fundato ex se inclyto regno absterferunt. Nec ignauiter legatione functi, Bericonem quo in loco & statu reliquæ naues essent, edocent, hortanturq; ut totam classē ad ipsas sine mora perducant, facili negotio terram & populos, in quibus nihil expugnatum difficile uideretur, superaturus. Neq; diutius expectatum est: & Gothi (ut ait Iordanes) uelut examen apum erumpentes in Europam exiuerunt. Annus tunc erat secundū Hebraicam ueritatem à creatione mundi bismillesimus quingentesimus trigessimus primus, à diluuiō autem octingentesimus septuagesimus quintus, & ante natum Christū millesimus quadringentesimus trigessimus, quo tempore filij Israël à Iudice Othoniele (teste Alberto Crantzio) regebantur. Præsenferant, tunc Vlmerugi, quam ob causam tam frequens & inusitata classis aduentasset: ideoq; mutua adhortatione firmati, statuerunt prius sanguinem & uitam effundere, quàm charissimam patriam hostibus occupandam permittere. Proinde Gothi à principio antequā in litore consisterent, difficilem Martis alcam experiebantur. At postquam resumptis uiribus, quas maris tempestas non parum labefactauerat, magno impetu & imperterritis animis manus conseruerūt, uictores, non tamen sine cruenta uictoria, euaserunt. Sed letari non poterant, se amœna loca sedesq; beatas occupasse: quippe ueteres illi coloni, qui bello supererant, cū uiderent se tantæ Gothorū potentia,

Gens Gepidarū unde originem sumpsit.

Gothi quo tempore patriam egressi fuerint.

Othoniel Iudex Israël.

Cruenta uictoria.

Gothi Vlmerugiã armis subactam excolabant.

Gothi Vandaliã partem subiugabant.

impares esse, confestim domos, uicos, uillas incendio tradiderunt, deinde fuga salutem quærentes, ad interiora Vandalie se recepere. Itaque Gothi uacua & laboriosam terram affecuti, coniuges, & liberos ex nauibus eductos, excolendis agris præficiunt, domus & uillas rursus erigunt, armaq; in uicinas provincias, Pomeraniam, Poloniam, Magnopoliam, tanta fortitudine extendunt, ut breui tempore magnam magnæ Vandalie partem suo imperio subiugarint. Toto enim tempore septem Regum, quo Vlmerugiam incoluerunt, nunquam à tumultu bellorum quieuerunt. Si enim foris nullus hostis comparuisset, domi & in patria quærebant, nihilq; præclarius ducebant, quàm inuigilare armis, uitamq; militarem assiduo studio exercere.

CAPVT XVI.

Gaptus II. Gothorum Rex extra patriã.

GAptus deinde defuncto Bericoni (testantibus Methodio & Iordane) successit in regno Gothorum: qui principatum iure belli quæsitum & propagatum, potentia & armis conseruare studebat. Quippe quemadmodum gentes, quas Berico in subiectionem redegerat, nihil enixius moliebatur, quàm amissam libertatem recuperare, ita ipse necessarium putabat omni ingenio & diligentia prouidere, ne abiecto subiectionis iugo, ex seruis liberi, ex subditis Principes erigerentur. Nec minor animo eius sollicitudo incessit de continuo & domestico suorũ Gothorũ tumultu. Quippe quemadmodũ in patria suscitare tumultus, negociumq; suis Principibus facessere cõsueuerant, ita in alienã terram prouecti, mores à maioribus suis imbibitos seruantes, ostenderunt se cœlum, non animos migrando commutasse. Tandem hic Gaptus fatis, an in armis absumptus fuerit, autores quos sequor, silëtio suppresserunt.

CAPVT